

Рикович М. С., студентка,
Науковий керівник: **Юрик Н. Є.**,
к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та адміністрування,
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ОТГ

У квітні 2014 року було схвалено Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади [1]. Це стало визначальним етапом для створення об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ) в Україні. Варто зазначити, що саме фінансове забезпечення відіграє важливу роль у місцевому самоврядуванні.

Визначальною передумовою формування фінансової незалежності територіальних громад є бюджетна децентралізація, основною метою якої є підвищення рівня фінансової спроможності територіальних громад та забезпечення надання необхідних послуг населенню. З цієї позиції, основною роллю фінансування є надання повної самостійності та незалежності місцевих бюджетів у структурі бюджетної системи України [2].

Основним фінансовим ресурсом будь-якої місцевої громади є її бюджет, який формується із доходів і видатків на певні потреби. Однак на сьогоднішній день велика кількість громад не спроможні забезпечити себе фінансово, з точки зору реалізації основних функцій, які покладаються на них. Саме в таких громадах досягається високого рівня дотаційності, що, у свою чергу, є вигідним державному бюджету. Ця обставина змушує теперішні ОТГ здійснювати пошук додаткових фінансових джерел.

Оскільки ОТГ отримали доступ до різних зовнішніх та внутрішніх фінансових ресурсів, то важливою ознакою як доступності певного фінансового ресурсу для місцевого соціально-економічного розвитку, так і зацікавленості місцевих органів влади в його застосуванні, є його регулярність, постійність і сталість, а, отже, і можливість їх врахування при здійсненні довгострокового

планування та використання в майбутньому [3, с. 43].

На даний час існують наступні види джерел фінансування ОТГ: бюджетні, інвестиційні, кредитні, альтернативні (грантові). Всі вони, в тій чи іншій степені, сприяють підвищенню фінансової спроможності територіальних громад, а також активно використовуються на заходи, передбачені програмою соціально-економічного розвитку громад, тобто використовуються для задоволення потреб соціально-економічного розвитку населення громади. Це зазвичай відбувається у формі міжнародної технічної допомоги, грантів, благодійних внесків та пожертв.

Аналізуючи використання фінансових коштів громади, слід зосередити увагу на доцільності формування найбільш оптимальної структури бюджетних видатків, здійсненні аналізу витрат виділених бюджетних коштів.

Враховуючи реалії сьогодення і епідеміологічну ситуацію, яка склалася на всій території України, можна стверджувати, що система фінансування, тому числі, ОТГ, в таких умовах не в змозі ефективно і чітко працювати. Потрібно вести пошук та залучення альтернативних додаткових джерел фінансування для розвитку ОТГ. Це завдання має бути покладено на самі громади і на їх керівництво, в першу чергу.

Кожна громада – це окрема адміністративно-територіальна одиниця, яка розташована на певній території, має власні людські, природні, культурні ресурси. Саме їх, керівництво ОТГ, мають взяти за основу, створюючи власні бізнес-плани та бізнес-проекти, які, у свою чергу, зможуть привабити потенційних інвесторів та спонсорів до фінансової співпраці.

Треба пам'ятати, що запорукою успіху кожної ОТГ є те, що при наявності власних фінансових коштів громада має можливість:

- надавати більше якісних та різноманітних послуг власним жителям;
- зможе реалізувати ряд соціальних та інфраструктурних проектів;
- створити умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу;
- розробити програми місцевого розвитку;

- фінансувати різні заходи, які сприятимуть всебічному покращенню умов проживання жителів громади.

Фінансова незалежність ОТГ повинна забезпечуватися наступним шляхами:

- власними можливостями території громади;
- пошуком альтернативних способів фінансування;
- запровадженням нової комплексної системи управління фінансами громади.

Виходячи з вищесказаного можна констатувати, що головним завданням бюджетної децентралізації є пошук достатньої кількості фінансових ресурсів, які за своїм впливом можуть надати повну самостійність та незалежність місцевих бюджетів у структурі бюджетної системи України. Розширення повноважень ОТГ та їх бюджетна самостійність вимагають від місцевого керівництва активно стояти на позиції пошуку та збільшення додаткових альтернативних джерел фінансування. Отже, узгоджені із загальною Стратегією розвитку громади альтернативні джерела фінансування, сприятимуть формуванню сприятливого бізнес-середовища та реалізації соціальних програм ОТГ, підвищенню їх фінансової спроможності на довгострокову перспективу.

Література

1. Про затвердження Плану заходів з реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 р. № 591-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/591-2014-p>.

2. Латинін М. Фінансово-економічне забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування в Україні. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2010-1/doc/1/05.pdf>.

3. Ткачук А. Місцеве самоврядування та децентралізація : практичний посібник. Київ : ТОВ «Софія», 2012. 120 с.